

Ekonomski odnosi s tujino	Ekonomsko ogledalo	UMAR
	Številka 8–9/2007	str. 6

Plačilna bilanca Slovenije, I–VII 2007, v mio EUR	Prilivi	Odlivi	Saldo ¹	Saldo, I–VII 2006
Tekoče transakcije	15.017,2	15.418,2	-401,0	-251,3
Blagovna menjava (FOB)	11.552,8	12.172,1	-619,3	-399,5
Storitve	2.407,0	1.673,7	733,3	481,7
Dohodki od dela in kapitala	577,5	935,9	-358,4	-218,8
Tekoči transferi	480,0	636,5	-156,6	-114,7
Kapitalski in finančni račun	7.792,0	-6.195,4	1.596,7	416,2
Kapitalski račun	147,6	-137,0	10,7	-0,3
Kapitalski transferi	147,6	-136,1	11,5	0,7
Patenti, licence	0,0	-0,9	-0,9	-1,0
Finančni račun	7.644,4	-6.058,4	1.586,1	416,5
Neposredne naložbe	464,1	-680,2	-216,1	-43,4
Naložbe v vrednostne papirje	1.105,9	-2.697,1	-1.591,2	-506,7
Finančni derivativi	0,0	-6,4	-6,4	-17,5
Ostale naložbe	5.898,8	-2.674,7	3.224,1	371,5
Terjatve	23,8	-2.658,4	-2.634,6	-1.251,2
Obveznosti	5.875,0	-16,3	5.858,7	1.622,6
Mednarodne denarne rezerve	175,6	0,0	175,6	612,6
Statistična napaka	0,0	-1.195,7	-1.195,7	-164,9

Vir podatkov: BS. Opomba: ¹negativni predznak v saldu pomeni presežek uvoza nad izvozom pri tekočih transakcijah ter povečanje imetij pri kapitalskih transakcijah in zunanji poziciji centralne banke.

Višji primanjkljaj na tekočem računu plačilne bilance je bil v prvih sedmih letošnjih mesecih večinoma posledica naraščajočega primanjkljaja v trgovinski bilanci in bilanci faktorskih dohodkov. Primanjkljaj v trgovinski bilanci se je večinoma povečal zaradi manjšega presežka v blagovni menjavi z državami nečlanicami EU (z 919,7 mio EUR na 734,5 mio EUR), deloma pa tudi zaradi večjega primanjkljaja v trgovanju z državami EU (s 1.319,1 mio EUR na 1.353,8 mio EUR). Primanjkljaj v bilanci faktorskih dohodkov so povečale neto plačane obresti na zunanji dolg s strani bančnega sektorja in neto izdatki od neposrednih naložb.

Nominalna rast blagovnega uvoza (18,7 %) je bila v sedmih mesecih na medletni ravni nekoliko hitrejša od rasti izvoza (17,8 %). Po razpoložljivih polletnih podatkih ocenjujemo, da se je zaradi visoke rasti industrijske proizvodnje medletno najbolj povečal uvoz proizvodov za vmesno porabo. Po strukturi SMTK so k medletni rasti uvoza največ prispevali uvoz cestnih vozil, železa in jekla, električnih strojev in aparatov, barvnih kovin, kovinskih izdelkov ter kovinskih rud. Razpoložljivi polletni podatki o blagovnem izvozu po SMTK, izraženi v tekočih EUR, kažejo visoko rast izvoza cestnih vozil (23,8 %) kot tudi rast izvoza vseh ostalih proizvodov (16,4 %). K medletni rasti izvoza v tem obdobju so največ prispevali izvoz cestnih vozil, železa in jekla, kovinskih izdelkov, lesa in plutovine ter živinskih krmil.

Presežek v storitveni bilanci se je v letošnjih sedmih mesecih medletno povečal predvsem zaradi manjšega neto uvoza ostalih storitev in višjega neto dohodka od turizma (gl. str. 7). Pri tem moramo poudariti, da je analiza storitvenih tokov v letu 2007 precej otežena. Ocena transportnih in ostalih storitev namreč še vedno temelji na podatkih plačilnega prometa. Izjema so storitve potovanj, ki so se julija začele spremljati po novi metodologiji, in sicer na osnovi ciljnih anket SURS-a. BS je revidirala podatke za celotno leto 2006, vrednost izvoza potovanj v tekočem obdobju pa je povečala s koeficienti na osnovi lanske strukture plačil pod pragom 12.500 EUR in nad njim (gl. tudi EO 6/2007, str. 5).

Pri faktorskih dohodkih so se povečala neto plačila obresti domačih poslovnih bank, povečali pa so se tudi neto izdatki od neposrednih naložb. Bankam so se povečale prejete obresti na dana posojila tujini, vendar so bila plačila obresti zaradi visokega zadolževanja v tujini v preteklih letih še višja. V okviru neposrednih naložb so se okrepili tako neto izdatki od lastniškega kapitala (dividende in razdeljeni dobiček ter reinvestirani dobički) kot tudi neto plačila obresti na posojila med kapitalsko povezanimi podjetji.

Medletno povečanje primanjkljaja v bilanci tekočih transferov je bilo večinoma posledica večjega primanjkljaja ostalih sektorjev. Slednji (zavarovanja, ostali transferi, nakazila zdomcev) se je medletno povečal s 27,3 mio EUR na 54,2 mio EUR). Na rast primanjkljaja v bilanci tekočih transferov je vplival tudi večji primanjkljaj vladnega sektorja. Po podatkih Ministrstva za finance smo iz evropskega proračuna v sedmih letošnjih mesecih prejeli 154,5 mio EUR, kar je za 29,2 mio EUR manj kot v istem obdobju lani. Zmanjšala so se zlasti prejeta sredstva za strukturno in kohezijsko politiko. Vplačila v evropski proračun so znašala 184,2 mio EUR, kar je 12,8 mio EUR več kot v istem obdobju lani.

Finančne transakcije s tujino (brez mednarodnih denarnih rezerv) so v sedmih letošnjih mesecih dosegle neto pritek kapitala v vrednosti 1.410,4 mio EUR. V istem obdobju lani je bil dosežen neto odtok kapitala v vrednosti 196,0 mio EUR. Povečan neto pritek kapitala je bil večinoma posledica povečanja neto obveznosti BS do Evrosistema in dolgoročnega zadolževanja poslovnih bank. Izvoz kapitala se je medletno najbolj okrepil v obliki portfeljskih naložb domačih poslovnih bank. Močni odtoki kapitala, ki so bili v prvem letošnjem četrtletju predvsem posledica zapadanja blagajniških zapisov BS, so se v zadnjih štirih mesecih umirili. Iz naslova gotovine in vlog so se precej povečale terjatve BS do držav evroobmočja in terjatve v evrih do ostalih držav. Visoka statistična napaka je predvsem posledica ločevanja evrske gotovine, ki jo daje v obtok BS kot del Evrosistema, in tiste, ki prihaja v Slovenijo iz naslova transakcij z nerezidenti.